

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Приймальною комісією
 Протокол № 5 від 29.03.2021 року
 Голова Приймальної комісії
 Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма фахового випробування з сольного співу

Освітній рівень: другий (магістерський)
Спеціальність: 025 Музичне мистецтво
Освітня програма: 025.00.02 Сольний спів
На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри академічного та
 естрадного вокалу

Протокол № 2 від 10.02.2021 р.

Завідувач кафедри Юлія МЕРЕЖКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування з сольного співу проводиться для вступників, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста в один день.

Мета фахового випробування з сольного співу передбачає перевірку теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів.

Завданням фахового випробування є виявлення цілісності та системності теоретичних знань абітурієнтів та ступеня сформованості творчих вмінь та навичок вступників, а саме:

- рівня сформованості вокальних даних (чистота інтонування, співацький діапазон, темброве забарвлення голосу, співацьке дихання, тембр голосу, артикуляція і дикція, музичний слух, манера подачі звуку, відчуття ритму, широта діапазону);
- здатності до інтерпретації музичних творів, а також емоційне розкриття художнього образу твору;
- складності програми, акторська майстерність, втілення сценічного образу, сценічний імідж;
- рівень теоретичних знань з теорії музичного мистецтва та історії вокального мистецтва.

Форма проведення: комбінована (практична, письмова).

Фахове випробування для вступників на основі освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст має комплексний характер і складається з двох завдань: співу чотирьох вокальних творів та тестування.

Виявлені знання і вміння вступників оцінюються кількістю балів відповідно до встановлених критеріїв.

Критерії оцінювання знань вступника

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180-200	Вступник виявив відмінне володіння співацьким голосом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав 4 різнохарактерних твори та відповів на всі поставлені питання тесту.
160-179	Вступник виявив добрий рівень володіння співацьким голосом, успішно виконав твори програми фахового випробування з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними технічними огріхами і вірно відповів на 40 з 50 питань тесту.
140-159	В загальному вірно відтворення нотного тексту творів програми фахового випробування з певними текстовими помилками. Вступник виявив належний рівень вокальної техніки і вірно відповів на 30 з 50 питань тесту.
120-139	Вступник виявив достатній рівень володіння співацьким голосом, знання творів програми фахового випробування, але допустив кілька суттєвих текстових помилок і вірно відповів на 20 з 50 питань тесту.
100-119	Вступник продемонстрував посередній рівень володіння співацьким голосом, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів. Знання тексту творів задовольняє мінімальні вимоги програми фахового випробування і вірно відповів на 10 з 50 питань тесту.
1-99	Вступник виявив низький рівень володіння співацьким голосом, нездатний до виконавської інтерпретації вокальних творів та не вірно відповів на всі поставлені питання тесту.

Зміст програми

Перше завдання: художнє виконання чотирьох різнохарактерних творів з супроводом (з концертмейстером або фонограмою).

Академічний вокал

1. **Арія з опери старовинних композиторів** (наприклад: А. Вівальді Арія з опери «Джустіно», «Vedro con mio di letto»).

2. **Оперна арія або романс західно-європейських композиторів** (наприклад: Ф. Шуберт «Форель»).

3. **Оперна арія, романс українських композиторів або народна пісня** (наприклад: Кропивницький М.Л. «Соловейко»).

4. **Романс російського композитора** (наприклад: Чайковський П.І. «Скажи, о чем в тени ветвей»).

Естрадний вокал

1. **Естрадна пісня українського композитора** (наприклад: муз. В. Івасюка. «Водограй»).

2. **Естрадна пісня зарубіжного композитора** (наприклад: Music & words by Kristian Lundin, Andreas Carlsson – «I'm Alive»).

3. **Джазовий стандарт** (наприклад: Music & words by Cole Porter – «Love for sale»).

4. **Авторська або сучасна пісня** (наприклад: муз. М. Бурмака, сл. Б. Чіп – «Розлюбив»).

Друге завдання: відповіді на 50 поставлених у тестах питань з теорії музичного мистецтва, історії вокального мистецтва.

Орієнтовний перелік вокальних творів

Арії з опер старовинних композиторів

Гендель Г. Арія Арміди «Lascia chio piango» з опери «Рінальдо», арія Нерей «Amen, amen... Alleluia» з опери «Дейдамія».

Каччіні Дж. «Амаріллі» (мадригал).

Вівальді А. Арія з опери «Джустіно» «Vedro con mio di letto».

Перголезі Дж. Б. (1710-1736) Речитатив і арія з кантати №2.

Гайдн Ф.Й. (1732-1809) Арії Анни з ораторії «Пори року»: 1. «Auf starken fittiche», 2. «Nun beut die fluz».

Моцарт В.А. (1756-1791) Каватина Графіні «Pojge amor», речитатив і арія Графіні «E Susanna non vien», дві арії Сюзанни, арієтта Барбаріни «Уронила,

потеряла», арія Керубіно «Сердце волнует», арія Керубіно «Рассказать, объяснить» з опери «Весілля Фігаро».

Оперні арії і романси західно-європейських композиторів

Ардіті Л. «Поцілунок», «Молва».

Понк'єллі А. Арія Джоконди з опери «Джоконда».

Бойто А. Арія Маргарити з опери «Мефістофель».

Белліні В. Полонез Ельвіри з опери «Пуритане», арія Аміні з опери «Сомнанбула».

Россіні Дж. Каватина Семіраміди з опери «Семіраміда», каватина Розіни з опери «Севільський цирульник».

Пуччіні Дж. Арія Ліу з опери «Турандот», арія Манон «О, как напоминает мне...» з опери «Манон Леско», розповідь Мімі, вальс Мюзетти з опери «Богема».

Бізе Ж. (1838-1875) Арія Мікаели з опери «Кармен».

Гуно Ш. Речитатив та арія Джульєтти з опери «Ромео і Джульєтта», арія Маргарити з III дії опери «Фауст».

Шуберт Ф. «Форель», «Серенада», «Аве Марія», «Баркарола», «Маргарита за прялкою».

Гріг Е. «Сон», «Колыбельная», «Весной», «Розы», «Люблю тебя», «Весенний дождь».

Кальман І. Арія Одетти з оперети «Баядера», арія Маріци, «Чардаш Маріци» з оперети «Маріца».

Російські романси

Варламов О.Є. «Красный сарафан».

Варламов О.Є. «Соловей».

Варламов О.Є. «Белеет парус одинокий».

Варламов О.Є. «Горные вершины».

Гурильов О.Л. «Глаза».

Гурильов О.Л. «Сарафанчик».

Гурильов О.Л. «Отгадай, моя родная».

Глінка М.І. Арія Горіслави з опери «Руслан и Людмила».

Глінка М.І. каватина Людмили «Грустно мне».

Глінка М.І. друга арія Людмили «Ах ты, доля-долюшка».

Чайковський П.І. «Скажи, о чем в тени ветвей».

Чайковський П.І. «Прости».

Чайковський П.І. «На нивы желтые».

Чайковський П.І. «День ли царит».

Оперні арії і романси українських композиторів

Гулак-Артемівський С.С. Пісня Одарки, романс Оксани, арія Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм».

Кропивницький М.Л. «Соловейко».

Вахнянин А.К. арія Одарки «Нема мені порадоньки».

Лисенко М.В. Три арії Марильці з опери «Тарас Бульба».

Лисенко М.В. Пісня Цвіркунки з опери «Черевички».

Лисенко М.В. Каватина Оксани з опери «Різдвяна ніч».

Лисенко М.В. Аріозо Панночки.

Лисенко М.В. Аріозо Галі з опери «Утоплена».

Лисенко М.В. Вальс Венери і арія Дідони з опери «Енеїда».

Лисенко М.В. Три пісні Наталки з опери «Наталка Полтавка».

Лисенко М.В. Романси: «Ой одна я, одна».

Лисенко М.В. «Місяцю-князю».

Лисенко М.В. «Нічого, нічого».

Лисенко М.В. «Як би мені черевички».

Лисенко М.В. «Ой ходила дівчина бережком».

Лисенко М.В. «Смутної провісни».

Лисенко М.В. «Айстри».

Українські народні пісні з репертуару Оксани Петрусенко.

Пісні сучасних українських композиторів

В. Верменич. «Чорнобривці», «На калині мене мати колихала».

О. Білаш. «Два кольори», «Над Україною», «Полинь», «Полтавська полька»,

«Журавка», «Пісня про калину», «Стань зорею мені».

І. Білозір. «Пшеничне перевесло».

П. Дворський. «Рідна мова», «Смерекова хата».

Л. Дудківський. «Черешневий гай», «Якщо любиш – кохай».

О. Злотник. «Маки червоні», «Гай, зелений гай», «Чуєш, мамо», «Батько і мати», «Марево снів».

В. Івасюк. «Водограй», «День без тебе», «Кленовий вогонь», «Я піду в далекі гори», «Запроси мене у сни», «Тільки раз цвіте любов», «Балада про мальви», «Балада про дві скрипки», «Жовте листя», «Мандрівний музика», «Червона рута», «Пісня буде поміж нас».

І. Кириліна. «Яблуневі зливи», «Лесная чакона», «Лісова пісня».

М. Мозговий. «Край», «Земле, моя», «Зачаровані слова», «Минає день».

Т. Петриненко. «Пісня про пісню», «Господи, помилуй нас».

І. Поклад. «Чарівна скрипка», «Скрипка грає», «Зелен клен», «Кохана».

О. Пономарьов. «Колискова», «Мое кохання сірооке».

В. Хурсенко: «Соколята», «Ні, я нічого не забув».

І. Шамо: «Три поради», «Пісня про Київ», «Пісня про щастя», «Ідуть дощі», «Проводжала мати свого сина».

Б. Янівський: «Журавочка».

Пісні зарубіжних композиторів:

Music by Elton John, lyrics by Bernie Taupin – «Believe».

Music & words by Johnson, Penniman, Blackwell – «Long tall Sally».

Music by Alice Dona & words by Serge Lama – «Se suis Malade».

Music by N. Gimbel & words by P. Beltran – «Sway».

Music by Tomaso Giovanni Albinoni, Rick Allison & words by Lara Fabian, Dave Pickell – «Adagio».

Music by Mike Chapman & words by Holly Knight – «Simple the Best».

Music by Cy Coleman & words by Dorothy Fields – «Big Spender».

Music & words by Kristian Lundin, Andreas Carlsson – «I'm Alive».

Music & words by Alan Merrill and Jake Hooker – «I Love Rock'N'Roll».

Music & words by Floyd Nathaniel Hills and Kara Elizabeth DioGuardi – «Sober».

Music & words by Adriano Celentano – «I love you».

Music & words by Dorothy LaBostrie and Richard Penniman – «Tutti frutti».

Music & words by Burt Bacharach and Hal David – «Say A Little Prayer For You».

Music & words by Jon Bon Jovi, Richie Sambora, Jay Orpin и Max Martin – «It's My Life».

Music & words by Tim Rose – «Venus».

Music & words by Freddie Perren and Dino Fekaris – « I Will Survive».

Music & words by Don Gibson – «Sweet Dreams».

Music by Bernardino Bautista Monterde, Spanish lyric by Antonio Music & words by Ortiz Calero, English lyric by Dorothy Dodd – «Macarena».

Music & words by Sam Brown – «Stop!».

Music & words by Kenny Edmonds and Antonio Reid – «I'm Your Baby Tonight».

Music & words by Bob Gaudio and Peggy Farina – «Beggin'».

Джазові стандарти

Music & words by Ben Bernie, Maceo Pincard & Kennet Casey – «Sweet Georgia Brown».

Music by Raymond Hubbell & words by John L. Golden – «Poor Butterfly».

Music by George Gershwin & words by Ira Gershwin – «Oh, Lady be good».

Music by Richard Rodgers & words by Lorenz Hart – «Blue room».

Music by Ray Henderson & words by Mort Dixon – «Bye, bye blackbird».

Music by Victor Herbert & words by Al Dubin – «Indian summer».

Music by Vincent Rose & words by Al Jofson & B.G. De Sylva – «Avalon».

Music by Richard A. Whiting & words by Johnny Mercer – «Too Marvelous for words».

Music by George Shearing & words by George David Weiss – «Lullabye of birdland».

Music by Thelonius Monk & words by Bernie Hanighen – «Round midnight».

Music by Henry Mancini & words by Johnny Merce – «Days of wine and roses».

Music by Harry Warren & words by Al Dubin – «September in the rain».

Music & words by Vermon Duke – «Autumn in New York».

Music by John Green & words by Edward Heyman – «I cover the waterfront».

Music & words by Cole Porter – «Love for sale».

Music by Gene De Paul & words by Johnny Mercer – «Namely you».

Music by J. Fred Coots & words by Haven Gillespie – «You go to my head».

Music by James Van Heusen & words by Phil Silver – «If I love again» (With the laughing face).

Music by Sigmund Romberg & words by Oscar Hammerstein – «Softly as in a morning».

Music by Ralph Burns & Woody Herman & words by Johnny Mercer – «Early autumn».

Music by Vincent Youmans & words by Anne Caldwell – «I know that you know».

Music by Johnny Mandel & words by Paul Francis Webster – «A time for love».

Music by Jerome Kern & words by Oscar Hammerstein – «All the think you are».

Music & words by Dizzy Gillespie & Frank Paparelli – «A night in Tunisia».

Music & words by Done Raye, Gene De Paul & Pat Johnston – «I'll remember April».

Орієнтовний перелік тем для складання тесту з фахового випробування з сольного співу

1. Сольний спів як вид виконавства.
2. Основні якості звуку співацького голосу.
3. Специфіка роботи голосового апарату під час співу.
4. Класифікація та класифікування співацьких голосів.

5. Методи визначення типу співацького голосу.
6. Співацьке дихання.
7. Резонатори і резонування у співацькій практиці.
8. Типи вокальної техніки та функції імпедансу.
9. Класифікація та розташування перехідних звуків.
10. Поняття імпедансу, його роль і значення у співі.
11. Види вокальної техніки.
12. Італійська вокальна школа XVII-XVIII століття.
13. Мистецтво старовинного італійського «Bel canto» (XVII-XVIII століття).
14. Французька вокальна школа XVII-XVIII століття.
15. Національна вокальна школа XIX-XX століття.
16. Теситурні ознаки високих та низьких співацьких голосів.
17. Вокально-педагогічна школа як система підготовки співаків.
18. Німецька вокальна педагогіка XVIII-XIX століття.
19. Вікова періодизація розвитку співацького голосу у людини.
20. Типи та види чоловічих співацьких голосів.
21. Типи та види жіночих співацьких голосів.
22. Парадоксальний тип дихання.
23. Співацькі форманти.
24. Різновиди музичного слуху.
25. Вокальні теорії співу.
26. Методи розвитку співацького голосу вокаліста.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Антонюк А. Постановка голосу. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.:Українська ідея, 2000.
2. Вопросы вокальной педагогики. М., 1984. Вып. 7. 160 с.
3. Глинка М. И. Упражнения для управления и усовершенствования гибкости голоса. М.: Музыка, 1951. 86 с.
4. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики. М., 1968. 347 с.
5. Егорычева М. И. Упражнения для развития вокальной техники. К. : Музична Україна, 1980. 117 с.
6. Емельянов В. В. Фонопедические упражнения : методическая разработка. Кировоград, 1988. 29 с.
7. Голос людини та вокальна робота з ним. Автор. колектив кафедри співу Інституту мистецтв. Монографія. Івано-Франківськ, 2010.
8. Кушка Я. С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
9. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. Київ, 1985. 80 с.
10. Менабени А.Г. Методика обучения сольному пению. М., 1987. 95 с.
11. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. Київ, 1998. 160 с.

Мультимедійні енциклопедії:

1. Большая детская электронная энциклопедия. М: Искусство. Mediagroup, 2003.
2. Большая художественная энциклопедия. М.: Master Media, 2003.
3. История искусств. М.: New media generation, 1997.
4. Классическая музыка. М.: Valpro interactive, 2000.
5. Шедевры музыки. М.: Кирилл и Мефодий, 1998.